Paris, 25 rue du faubourg du Roule
30go Grudnia 1842 Sobota

Panie Putkowniku

Mam zaszczyt dać tu Panu Putkownikowi, z polecenia Pa Zamoyskiego, szczegóły rzucające światło na pobyt P. Komadzińskiego w szkole Centralnej przemysłowej i na znalezienie się jego w roku bieżącym. –

Wiadomo zapewne Panu Putkownikowi że P. Komadziński przebył rok przeszły w szkole Centralnej bardzo niepomyślnie dla siebie.

Po odebraniu otem doniesienia do Dyrektora szkoły, P. Zamoyski niestracił chwili w wyrażeniu swej myśli Pu Komadzińskiemu – pytając go czy nie pożyteczniej byłoby dla niego jść za radą jakiej gałęzi przemysłu będącej bardziej na równi ze rolnościami jego – niżeli, że strata jawna, nieszczerać na nauki którym, jak się pokazywało, zdołać niemoże. Upomnieniu temu towarzyszyła ofiara pomocy we wszelkiej innej karierze; a P. Zamoyski dziś jeszcze chowa przekonanie że Kariera Kondukторska w administracji dróg i mostów, lub inna podobna przy zakładach prywatnych, nastręcza obszerne i korzystne pole dla pracy i zdolności Pa Komadzińskiego. Ta droga zapewne mniej jest zaszczytna niżeli inne które szkoła silniej w naukach przygotowanym da może, wszakże zaszczytnie i z wykształceniem, własnem stoicy tylu ziomkom naszym.

P. Komadziński nato odpowiedział że nieczuje w sobie, że się do drugiego, po wakacjach, examinu gotuje; i jest pewny przejścia na drugoletniego. –

P. Zamoyski mając wzgląd na gorliwość Komadz. mimo wątpliwości o powodzeniu jego, niestawił tamy examinowi jego w początkach Listopada r.b. Dawanemu.

W tym examinie, P. Komadziński przyszedł oświadczyć Pu Zamoyskiemu że examin dwaj zdał i że na rok bieżący otrzymał patent. Nowina ta była pocieszająca istotnie, bo była nad spodziewanie, nad przewidzenie. P. Zamoyski będąc, jak może Pu Putkownikowi wiadomo tylko pośrednikiem między P. Komadzińskim a siostrą swoją, radał o P. Komadzińskiego świadectwa o szczęśliwie złożonym Examinie i o otrzymanej Sumie,

(arch)

95

ażeby się uczuć usprawiedliwionym wspierać go dalej na Szk. Centr.

Zamiast jednak uwiadczenia otrzymał nazajutrz od P. Komadzińskiego list zdrożny, peten niepomiarkowanych niepmyzwoitości.

To wszakże nierozwiązywało pytania czy P. Komadziński przeszedł nadregulaminowy i czy dostał półbursy. Przyszło się zgłosić po nie samo do Dyrektora Szkoły – i cóż się pokazało – oto, że P. Komadzińskiego examin dostatecznego nie dał – jasnej półbursy nie miał sobie odpisanej. Cała taska jaka mu wyświadczono była pozwolenie powtorzenia roku pierwszego, z wyraźnem Dyrekcji ostrzeżeniem iż daremnie by się upierał wprawy przechodzącej siły jego.

P. Putkowniek pojmujesz jak przykre musiało sprawić wrażenie na P. Zamoyskim wiadomość podobna – dająca smutne świadectwo charakterowi P. Komadzińskiego – tem smutniejsze, położona obok wzmiankowanego listu cechującego serce niedo-

Winienem tu dodać że, przez rok cały uczęszczania szkoły P. Kom.ego, P. Zamoyskiego nie było w Paryżu – jemu go tu przez ten czas wyjeżdżać nie wszystkiem co się tiągało do szkoły, P. Komad.ego, jako najlepiej świadomy trzeźwości P. Putkowniekowe tu daje.

Jestem z wielkim poszanowaniem
P. Putkowniekа
najniższym sługą
Leonard Niedzwiecki

Wielmożny Putkowniek
Janowicz
w Orléanie